

ارتباطات کامپیوتر – واسط (CMC) تعاملات اجتماعی و اینترنت

تألیف:

گریسین ترلو

لورده لنکل

آلیس تومیک

ترجمه:

سروناز تربتی

سرشناسه	: تورلو، کریسپین
عنوان و نام پدیدآور	: ارتباطات کامپیوتر - واسط (CMC): تعاملات اجتماعی و اینترنت / تألیف کریسپین تورلو، لورا لنگل، آلیس تومیک، ترجمه سروناز تربتی
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات جامعه‌شناسان، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	: ۲۸۴ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۵۵۴۶-۱۳-۲
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی: Computer mediated communication: social interaction and the Internet, 2004
موضوع	: اینترنت -- جنبه‌های اخلاقی
موضوع	: اینترنت -- جنبه‌های اجتماعی
شناسه افزوده	: لنگل، لورا بی/Engel, Laura B/
شناسه افزوده	: تامیک، آلیس/Tomic, Alice
شناسه افزوده	: تربتی، سروناز، ۱۳۵۰ - مترجم
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۸۹ الف ۹/ت ۵/۸۷۸/TK1
رده‌بندی دهویی	: ۳۰۳/۴۸۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۸۱۷۹۴۵

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

جامعه‌شناسان

فروشگاه و نمایشگاه مرکزی: تهران، خیابان انقلاب، رویروی درب اصلی دانشگاه تهران، پاساژ فروزنده، همکف، پ ۳۳۳. فروشگاه جامعه‌شناسان، تلفن: ۵۱۰۰۰۵۶۰۰
WWW.JAMEESHENASAN.COM / Email: info@jameeshenasan.com

ارتباطات کامپیوتر - واسط (CMC): تعاملات اجتماعی و اینترنت
تألیف: کریسپین تورلو، لورا لنگل، آلیس تومیک
ترجمه: سروناز تربتی

تعداد: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ اول ۱۳۹۰ تهران

قیمت: ۸۰۰۰ تومان لیتوگرافی: رویداد چاپ: پژواک اندیشه

ISBN: 978-600-5546-13-2

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۵۴۶-۱۳-۲

Printed in Iran

همه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

تقدیم به

تنها فرزندانم و الارضا

که با صبر کودکانی خود

در انتظار زیست

مقدمه مترجم

با فرا رسیدن عصر تکنولوژی‌های نوین ارتباطی و گسترش فراگیر آن، که به دنبال خود مفاهیم جدیدی چون واقعیت مجازی، فضای سایبر، مدل‌های پرشکن ارتباط، منطق فازی، و مفاهیم بسیار دیگری را به ارمغان آورد؛ تغییر و تحولات زیادی در زندگی بشر ایجاد شد و ما را با جهان جدیدی مواجه ساخت. جهانی که در آن متفاوت می‌اندیشیم، می‌خوانیم، می‌نویسیم و ارتباط برقرار می‌کنیم. جهانی که تعاملات اقتصادی، سیاسی، اجتماعی ما به واسطه‌ی کامپیوتر شکل می‌گیرد.

اساساً همیشه تکنولوژی، روش و طریقه‌ی زندگی انسان‌ها را تغییر داده است. استفاده از تکنولوژی صرفاً منجر به ساده شدن کارها نمی‌شود، بلکه در روش اندیشیدن و ماهیت کار انجام شده تأثیر می‌گذارد. تأثیراتی که عظیم و پیش‌بینی نشده هستند. می‌توان اختراع خط (الفبای آوایی) را به‌عنوان اولین تکنولوژی ارتباطی مثال زد. یونانی‌ها به وجود آمدن الفبا را به کمک اسطوره‌ی کادموس شاه تبیین کردند، کسی که دندان‌های اژدها را می‌کارد، و دندان استعاره‌ای از قدرت و نظم است. بدین ترتیب استفاده از الفبا توانست به نوعی نظم و قدرت شکل بدهد و تا جایی که مک‌لوهان، سرنوشت دولت‌شهرها و پدیدار شدن امپراتوری‌ها و بوروکراسی‌های نظامی را حاصل تأثیر خط الفبایی می‌داند. از سوی دیگر، ردیف بودن و توالی خطی دندان‌ها منجر به ذهنیتی خطی شد و مدل‌های خطی ارتباط توسط شانون و ویور، برلو و دیگران، حاصل همین تفکر خطی الفبایی بود. از آن جایی که میان خط الفبایی به‌عنوان یک نماد، و صورت معنایی آن هیچ‌گونه شباهتی وجود نداشت، یعنی به‌عنوان مثال میان کلمه‌ی "باران" و صورت معنایی "باران" هیچ شباهتی صوری وجود ندارد و تجربه‌ی مستقیم باران را به غیاب می‌برد، برای فهم معنای باران ما نیاز به تخیل بیشتری داریم. بدین ترتیب خط الفبایی توانست قوه‌ی تخیل ما را تقویت کند و ذهن انتزاعی را در ما پرورش دهد. علاوه بر این الفبا منجر به سوادآموزی و بکارگیری حس بینایی انسان‌ها شد. در واقع ما را به درون فرهنگ خواندن و نوشتن پرتاب کرد و ساختار ذهنیت انسان‌ها را متفاوت با دوران گذشته‌ی آنها ساخت.

به همین طریق می‌توان تکنولوژی چاپ را یکی از عوامل موثر در ایجاد دوران روشنگری دانست. دورانی که به تدریج سوادآموزی گسترش یافت، قدرت از دست کلیسا خارج شد، شهرنشینی رواج یافت، شکل جوامع و نوع ارتباطات تغییر پیدا کرد و با مطرح شدن سوژه‌ی دکارتی و عصر کتابت، فردگرایی گسترش یافت. همراه با تکنولوژی تلگراف و تلفن فاصله‌ها کوتاه شد، به‌ویژه تلفن که به

مفهوم مجاورت معنای هستی‌شناسانه داد به شکلی که معیار سنجیدن برای نزدیکی یا دوری، فاصله‌ی فیزیکی نبود.

تکنولوژی کامپیوتر که در آغاز وسیله‌ای برای حسابگری بود به تدریج در ۱۹۶۰ توسط وزارت دفاع آمریکا مجهز به اینترنت و برای اهداف سیاسی بکار گرفته شد. با ظهور شبکه‌ی گسترده جهانی در اوایل دهه ۱۹۹۰ و آزادی تجاری مرورگرهای وب در سال‌های ۴-۱۹۹۳، اینترنت به سرعت گسترش یافت و بسیاری از سازمان‌های تجاری و کاربران خصوصی را جذب خود ساخت. بی‌تردید تکنولوژی کامپیوتر بیشترین تاثیر را در دگرگونی زندگی بشر بر جای گذاشت. بعد از این که رسانه‌های الکترونیکی آنالوگ تبدیل به سیستم‌های دیجیتال صفر و یک شدند، این امکان برای کامپیوتر مهیا شد تا به شبکه‌ی جهانی متصل گردد و محلی برای همگرایی رسانه‌ها باشد. این همگرایی از در هم آمیختن رسانه‌هایی چون تلویزیون، رادیو، کتاب، روزنامه، به همراه ارتباطات میان فردی شکل گرفته است. امروزه ما بسیاری از کارها را به واسطه‌ی کامپیوترها انجام می‌دهیم. وابستگی ما به این تکنولوژی تا به اندازه‌ای است که امروزه یکی از وسایل شخصی ما بشمار می‌آید. ما در دنیای دیجیتالی شده زندگی می‌کنیم. جایی که از نظام خطی الفبایی و مرکزگرای مدرنیته دور می‌شویم و به جای متن با فزون‌متن‌ها و نظام‌های غیرخطی و تمرکززدای پست‌مدرن روبه‌رو می‌شویم و این بر طریقه‌ی بودن ما در جهان تاثیر می‌گذارد. روش‌های اندیشیدن، خواندن، نوشتن، روابط و هویت ما با توجه به این نظام جدید شکل می‌گیرد و تمامی ابعاد زندگی بشر متحول می‌شود.

مطالعه این تحولات و تغییرات حاصل از تکنولوژی‌های ارتباطی، موضوعی حائز اهمیت و سزاوار تعمق است. در کشورهای صنعتی تحقیقات و مطالعات بسیاری در این زمینه انجام گرفته است و اهمیت آن باعث شده که به‌عنوان یکی از دروس دانشگاهی رشته‌ی ارتباطات در دانشگاه‌ها تدریس شود. کتاب حاضر که به‌عنوان یک کتاب دانشگاهی تدریس می‌شود، به مطالعه‌ی مفاهیم و نظریه‌های ارتباطی در اینترنت پرداخته و از دو بخش نظری و کاربردی تشکیل شده است. با توجه به سابقه‌ی تدریس در رشته‌ی ارتباطات، متوجه‌ی ضعف نظری و عملی دانشجویان در زمینه ارتباطات مجازی شدم و ضرورت ترجمه‌ی این کتاب را دریافتم. مطالعه‌ی کتاب حاضر به منظور آشنایی با مبانی نظری و تقویت فعالیت‌های عملی و همچنین آشنایی با اصطلاحات انگلیسی در رابطه با ارتباطات کامپیوتری به‌ویژه برای دانشجویان دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد رشته‌ی ارتباطات توصیه می‌شود.

سروناز تربتی

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی تهران شرق

دروندها

فهرست

مقدمه (۱) برای دانشجویان: آشنایی با CMC	۹
مقدمه (۲) برای راهنمایان درسی: آموزش ارتباطات کامپیوتر - واسط (CMC)	۱۹
فصل ۱- یادگیری: جهانی نظری	۲۷
بخش ۱- تعریف ارتباطات کامپیوتر - واسط (CMC): مقدمه‌ای بر این حوزه	۲۹
بخش ۲- وضعیت ارتباطات کامپیوتر - واسط (CMC): تکنولوژی برای ارتباطات	۴۵
بخش ۳- نظریه پردازی ارتباطات کامپیوتر - واسط (CMC): تکنولوژی و تعامل اجتماعی	۶۳
بخش ۴- توصیف CMC: پویایی‌های میان فردی	۷۹
بخش ۵- توضیح در مورد CMC: ارتباطات کامپیوتر - واسط: پویایی‌های گروهی	۹۹
بخش ۶- متن‌پردازی CMC: «شعله افروزی» و رسانه‌های جایگزین شده	۱۱۷
فصل ۲- نقد: مسائل اصلی	۱۳۳
بخش ۱- اخلاق آن‌لاین و نابرابری‌های بین‌المللی	۱۳۵
بخش ۲- هویت آن‌لاین: واقعی یا مجازی؟	۱۵۷
بخش ۳- جوامع آن‌لاین: واقعی یا خیالی؟	۱۷۷
بخش ۴- زبان و اینترنت	۱۹۳
بخش ۵- زنان و اینترنت	۲۱۱
بخش ۶- جنابیت میان فردی، رفتار جنسی رایانه‌ای و هرزه نگاری رایانه‌ای	۲۲۳
بخش ۷- رفتار ضد اجتماعی آن‌لاین، وسواس و اعتیاد	۲۴۲
فصل ۳- اجرا: کار عملی	۲۵۹
تکلیف ۱- جستجو و تحقیق بر اینترنت	۲۶۱
تکلیف ۲- همکاری آن‌لاین: انجام CMC، بحث درباره‌ی CMC	۲۷۱
تکلیف ۳- ساختن صفحه‌وب: ویرایش HTML و WYSIWYG	۲۷۹
تکلیف ۴- محاوره: گپ و ارسال پیام آن‌لاین	۲۸۹
تکلیف ۵- ساختن اجتماع: جهان‌های مجازی و گپ دیداری	۲۹۹
تکلیف ۶- ساختن هویت: صفحات‌خاتگی و webcam‌های شخصی	۳۰۵
فصل ۴- اکتشاف: حوزه‌های کانونی	۳۱۳
موضوع ۱- ارتباطات سیاسی در CMC: قدرت سیاسی در ارتباطات آن‌لاین	۳۱۵
موضوع ۲- ارتباطات قانونی در CMC: عصر طلایی برای حقوقدانان	۳۱۹
موضوع ۳- ارتباطات سازمانی در CMC: کارکردن در دنیای با واسطه	۳۲۵

- موضوع ۴- ارتباطات تندرستی در CMC: سلامتی بخشیدن در دنیای مجازی [او واقعی]..... ۳۲۹
- موضوع ۵- زیست زمان ارتباطات در CMC (۱): «ابر جوانان موج سوار»: کودکان آن لاین..... ۳۳۲
- موضوع ۶- زیست زمان ارتباطات در CMC (۲): موج سواران تفره‌ای: میان سالان آن لاین..... ۳۳۷
- موضوع ۷- ارتباطات آموزشی در CMC: گسترش کلاس درس..... ۳۴۳
- موضوع ۸- ارتباطات دیداری در CMC: از واقعیت مجازی به واقعیت دیداری..... ۳۴۹
- موضوع ۹- توسعه‌ی رسانه‌های جدید در CMC: تغییر تیر دروازه‌ها..... ۳۵۵
- واژه‌نامه‌ی اصطلاحات کلیدی..... ۳۶۱
- منابع و مراجع..... ۳۷۱

فهرست نگاره‌ها

- نگاره ۱: (coil) سیم حلقه‌ای یا (helix) طرح مارپیچ..... ۱۷
- نگاره ۲: معرفی دروازه ی آن لاین www.sagepub.co.uk/resources/cmc..... ۱۸
- نگاره ۳: مدل ساده‌ای از ارتباط..... ۳۴
- نگاره ۴: همگرایی اینترنت و وب..... ۵۳
- نگاره ۵: همپوشی فضای رایانه‌ای و دنیای واقعی است..... ۵۵
- نگاره ۶: لکه‌های جوهری آزمایش رورشاخ..... ۷۱
- نگاره ۷: اطراف آب سرد کن..... ۸۲
- نگاره ۸: پویایی‌های ارتباطی گروه..... ۱۰۵
- نگاره ۹: شعله‌افروزی از نقطه نظرات نمونگون: منبع آسالیوان و فلانگین (۲۰۰۳، ۷۸)..... ۱۲۴
- نگاره ۱۰: جهان گسترده کاربران اینترنت [1: CI www]..... ۱۳۹
- نگاره ۱۱: بر روی اینترنت، هیچ کس نمی‌داند که شما یک سگ هستید..... ۱۶۶
- نگاره ۱۲: پنجره‌ی جوهری..... ۱۷۱
- نگاره ۱۳: جمعیت زبان آن لاین، سپتامبر ۲۰۰۳. جمع ۶۸۰ میلیون. منبع گلوبال ریج..... ۱۹۸
- نگاره ۱۴: مجله تایم ۳ جولای ۱۹۹۵ منبع دانشگاه (elab at Vanderbilt)..... ۲۳۴
- نگاره ۱۵: صفحه خانگی شخصی..... ۲۸۳
- نگاره ۱۶: وب‌سایت شما می‌تواند دارای ۵ فایل HTML متفاوت باشد..... ۲۸۶
- نگاره ۱۷: عکس صفحه mIRC..... ۲۹۲